

Case Karjalohja – terveysaseman pelastaminen

Taustaa

- Sijainti Länsi-Uudenmaan takarajalla Varsinais-Suomen lähellä
- 1400 asukasta, kesäisin väkiluku kolminkertaistuu
- Kuntaliitos Lohjan kaupunkiin 2013
- Useat kylän palvelut uhanalaistuivat oman kunnan lakkauttamisen jälkeen, mm. kunnallinen hammashoito siirtyi Lohjalle.
- Ensimmäinen asukkaiden mielenosoitus terkkarin puolesta 2014
- Jaettu terveysasema Karjalohjan ja Sammatin (1500 as.) kanssa ostopalveluna Mehiläiseltä, avoinna vuoropäivin kummassakin, kesäisin suljettu.
- 2024 tuli tieto, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue lakkauttaa Karjalohjan ja Sammatin terveysasemat 1.4.2026. Samalla lakkautetaan neuvola.
- 2025 saatiin tietää, että hyvinvointialueilla kokeillaan ns. ammatinharjoittajamallilla toimivia lääkäreitä, jotka toteuttavat julkista palvelua hyvinvointialueelle yksityisyrittäjinä. Aluksi valittiin 6 lääkäriä, jotka kaikki sijoitettiin Espooseen siellä sijaitsevien julkisten terveysasemien tiloihin.

Karjalohjalaisten toimenpiteet ja Karjalohjan Terkka

- Karjalohjan aluetoimikunta esitti kirjallisesti hyvinvointialueelle ja sen jokaiselle valtuutetulle, että lääkärien ammatinharjoittajamallia pitäisi kokeilla myös maaseutualueilla.
- Karjalohjalaiset nuoret järjestivät hyvinvointialueen aluevaltuuston kokouksessa mielenosoituksen terveysasemamme ja neuvolamme lakkautusta vastaan.
- Aluetoimikunta järjesti Seurojentalolla asukkaille kaksi isoa kokoontumista, paikalle kutsuttiin Lohjan kaupungista eri puolueiden paikallisia vaikuttajia, Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuutettuja ja Lohjan johtavia virkamiehiä.

- Aktiivisilla yhteydenotoillamme osoitimme valmiutemme tehdä itse kaikkemme terveysasemamme säilymisen puolesta.
- Julkisuuden myötä saimme paljon yhteydenottoja kiinnostuneilta lääkäreiltä ja lääkäriyrityksiltä.
- Perustimme vuonna 2025 muutamien aikaansaavien asukkaiden voimin uuden yhdistyksen **Karjalohja ry**:n. Samalla saatiin Y-tunnus taloudellisten toimintojen toteuttamiseksi.
- Keväällä 2026 hyvinvointialue käynnisti kilpailutuksen neljän ammatinharjoittajamallilla toimivan lääkärin valinnasta. Yksi kilpailutuksessa valituista lääkäreistä, karjalohjalaisille entuudestaan tuttu Mamurkhan Akrami (akuuttilääketiteen erikoislääkäri) ja hänen yrityksensä Akramed Oy ilmoitti kiinnostuksensa ryhtyä julkisen palvelun ammatinharjoittajalääkäriksi Karjalohjalla, mikäli löydetään vastaanottotilat.
- Karjalohja ry teki keväällä 2026 Lohjan kaupungille ostotarjouksen Karjalohjan hyväkuntoisesta terveysasemakiinteistöstä irtaimistoinen yhden euron kauppahinnalla (Y-kaava).
- Poliittisen prosessin jälkeen Lohjan kaupunginhallitus hyväksyi tarjouksen. Lopullinen kauppa saadaan solmittua lähiviikkoina.
- 4.5.2026 uusi **Karjalohjan Terkka** avasi ovensa: Tuttu lääkäri Mamur ja hänen yrityksensä työllistämät, karjalohjalaisille entuudestaan tutut sairaanhoitajat Mia ja Pia palvelevat Karjalohjan ja Samatkan asukkaita (väestövastuu 2900 asukasta) jatkossa viitenä päivänä viikossa, nyt myös kesäisin. Pitkiä hoitoon pääsyn jonotuksia ei näillä tietoa ole odotettavissa, vaan hoitoon pääsee useimmiten jo samalla viikolla. Ja tämä normaalin julkisen terveyskeskusmaksun hinnalla.
- Myös karjalohjalaisille ja sammattilaisille tuttu neuvolan terveydenhoitaja Seija jatkaa nyt samoissa tiloissa lapsiperheiden ja odottavien äitien auttamista.
- Karjalohja ry vuokraa tilat siivouksineen Akramed Oy:lle ja neuvolan osalta Uudenmaan hyvinvointialueelle.
- Lisäksi tiloihin tulee kesäkuussa 2026 yrittäjänä toimivan hammaslääkärin osa-aikainen yksityisvastaanotto sekä samalla

- tavoin toimiva jalkahoitola. Yhdistys yrittää saada jäljellä oleviin vapaisiin tiloihin myös fysioterapeutin osa-aikaisen vastaanoton.
- Voittoa tavoittelematon Karjalohja ry pyrkii pitämään tilavuokrat mahdollisimman kohtuullisina, kuitenkin niin, että ne kattaisivat pääosin kustannukset, joista suurin yksittäinen on päivittäinen perusteellinen siivous. Asukkaat ja paikalliset pienyrittäjät ovat osallistuneet Karjalohja ry:n toimintaan mm. maksamalla vapaaehtoisia kannatusmaksuja yhdistykselle Karjalohjan Terkan ylläpitämistä varten.

Mitä todennäköisesti olisi tapahtunut, jos me asukkaat emme olisi ryhtyneet toimiin terveysaseman puolesta?

Kumuloituva ja tuhoisa pikkupaikkakunnan alasajon kierre olisi käynnistynyt valitettavan helposti.

- Paikallinen terveysasema ja neuvola lopetetaan -> apteekki joutuu lopettamaan toimintansa -> palveluiden kaikkotua alueelle ei enää muuta nuoria perheitä -> muutaman vuoden viiveellä päiväkotia ja alakoulu joutuvat lopettamisuhan alle -> talojen kauppa ei enää käy -> pankit reagoivat -> talojen vakuusarvot putoavat -> suuret vaikeudet saada remontti- ja asuntolainaa.

Taloudellisia näkökulmia

Mikäli tavoitteissamme säilyttää paikalliset terveyspalvelut ei olisi onnistuttu, alla karkea laskelma koituvista talousseuraamuksista karjalohjalaisille asukkaille:

- Seurauksena asuintalojen **30%:n** arvopudotus, varovaisesti arvioituna
- Karjalohjalla on noin 800 vakituiseen asumiseen käytössä olevaa taloa, keskihinta ehkä 170.000 euroa. Eli $800 \text{ taloa} \times 170.000 \text{ e/talo} =$ yhteisarvo **136 milj. euroa**.
- 136 miljoonasta 30 % tekee **41 milj. euroa**. Tuon verran karjalohjalaiset olisivat köyhtyneet kiinteistöjensä arvoissa.

- 41 milj. euroa jaettuna 800 asuintalolla => yhden asuintalon arvo putoaisi **keskimäärin 51.000 euroa**.
- 41 milj. euroa jaettuna 1400 karjalohjalaisella asukkaalla => runsaat **29.000 euroa/asukas**, vauvasta vaariin. Terveysaseman ja neuvolan lakkauttaminen olisi tullut erittäin kalliiksi karjalohjalaisille.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tavoitteli Karjalohjan ja Sammatin terveysaseman ja neuvolan lakkauttamisella suunnilleen 300.000 euron säästöä vuodessa.

Suhteutetaan: 41 milj. euron menetys jaetaan 300.000 euron säästöllä/vuosi = 136 vuotta. Eli hyvinvointialueen vuosisäästöihin suhteutettuna karjalohjalaisten varallisuuden pudotuksen euromäärällä terveyskeskusta neuvoloineen olisi voitu jatkaa seuraavat 136 vuotta.

Maaseutupoliittinen näkökulma

Maaseutupoliittisesti tarkasteltuna taitaa olla hankalaa löytää mitään muuta yhtä tehokasta ja kalliiksi tulevaa tapaa vahingoittaa maaseutua ja sen asukkaita kuin lakkauttamalla suhteellisen pienien säästöjen vuoksi välttämättömät paikalliset terveyspalvelut viemällä ne kauas keskuksiin maaseudun asukkaiden ulottuvilta. Edellä kuvattu pikkupaikkakuntien tuhoisa ja kumulatiivinen kierre saa tällaisesta kovasti vauhtia.

Pienten paikkakuntien elinvoiman kannalta aivan olennaisten palveluverkkokysymysten paikallisessa ratkaisemisessa avustamisen ja neuvomisen tulisi olla tällä hetkellä maaseudun kehittämisen ja maaseutupoliittikan verkoston prioriteettilistalla korkealla. Kapeasti katsottuna STM:n asiat eivät kuulu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle. Maaseudun elinvoimaisuuden, vetovoimaisuuden ja asuttuna pysymisen näkökulmasta uudenlaisten ratkaisujen kehittäminen paikallisille palveluverkoille on kuitenkin miltei eksistentiaalinen kysymys. Tässä tehtävässä maaseudun ammattimaisilla kehittäjillä on nyt erinomainen mahdollisuus näyttää vaikuttavuutensa ja tarpeellisuutensa.